View the original article

ВИБІР РЕДАКЦІЇ: СВІТ

Демократи перемогли на виборах у США. Але чи послабить це тиск на Іран? У Тегерані сумніваються

Кіан Шаріфі

05 листопада 2026, 18:20

Жінки тримають портрет верховного лідера Ірану Моджтаби Хаменеї під час мітингу 3 листопада в Тегерані, де влада представила величезний білборд і банери із погрозами вбити президента США Дональда Трампа, що означає ескалацію войовничої риторики в іранській столиці

Кіан Шаріфі, іранська служба Радіо Свобода «Радіо Фарда»

Очікується, що впевнена перемога демократів на проміжних виборах у США принесе зміни в Конгресі та у зовнішній політиці Вашингтона. Однак у самому Ірані багато чиновників висловили думку, що країна й надалі залишатиметься у

полі зору президента США Дональда Трампа, навіть якщо результати виборів послабили його позиції.

Коли пізно ввечері 3 листопада надходили результати виборів, які свідчили про те, що демократи перебрали контроль над Палатою представників і Сенатом у своїх суперників-республіканців, президент США **Дональд Трамп** визнав, що війна, яку він розпочав проти Ірану в останній день лютого, вплинула на результати його партії.

Однак верховний лідер Ірану **Моджтаба Хаменеї** у своїй заяві від 4 листопада – у річницю того, як радикальні студенти закріпили повалення в Ірані підтримуваного США шаха, захопивши посольство США та утримуючи там 52 американців у заручниках протягом 444 днів – зазначив, що будь-хто, хто очікує якихось принципових змін у політиці США лише через зміну однієї партії на іншу, «глибоко помиляється».

Він застеріг від «навіть найменшої схильності до покори» Сполученим Штатам, додавши, що «США бачать кінець своєї гегемонії далеким, а ми бачимо його близьким».

Хоча іранські та американські переговорники останніми днями брали активну участь у непрямих переговорах – перш за все за посередництва Катару та Пакистану – з метою припинення військового конфлікту, Трамп відмовився виключити можливість відновлення ударів по Ірану, заявивши, що Сполученим Штатам ще доведеться «впоратися» з однією або двома цілями, зокрема з об'єктом, який, як підозрюється, пов'язаний з ядерною програмою.

Джалал Рашидікучі, іранський ексдепутат-реформіст, заявив, що бачить незначну різницю між демократами та республіканцями, проте все одно назвав вибори «історичною та принизливою» відмовою американських виборців від тих, хто штовхав до війни проти Ірану. Він також закликав новообраних членів Палати представників і Сенату прислухатися до цього посилу.

Звісно, багато чиновників скористалися нагодою, щоб зловтішатися з приводу цих результатів, а деякі з них віддавали належне «народному опору» іранців, «хоробрості іранських бійців» та «історичній помсті» Ірану тим, хто несе відповідальність за вбивство верховного лідера аятолли Алі Хаменеї 28 лютого – у перший день повітряних ударів США та Ізраїлю в рамках цього конфлікту.

Однак такі заяви не завжди дають уявлення про те, як діятиме керівництво Ірану.

При цьому результати виборів можуть змінити ситуацію не настільки, як це стверджують іранські чиновники, оскільки Трамп все ще має у своєму розпорядженні деякі потужні важелі зовнішньої політики і залишатиметься на посаді до січня 2029 року.

У штаті Техас, США, уперше за 38 років на виборах до Сенату здобув перемогу демократ

Жорсткіша лінія чи вичікувальна гра?

Хамідреза Азізі, провідний аналітик з питань Ірану в Міжнародній кризовій групі, що базується в Брюсселі, заявив в інтерв'ю Радіо Свобода, що високопоставлені іранські чиновники розглядають ці результати як перемогу Ісламської Республіки та підтвердження правильності її безкомпромісного підходу.

«У цьому контексті я очікую, що ці результати призведуть до подальшого посилення, а не пом'якшення позиції Ірану», – сказав він.

За його словами, це особливо стосується основних вимог Тегерана: щоб Вашингтон зробив перший крок, скасувавши санкції та блокаду, і щоб будь-яка угода не передбачала значних поступок у ядерній сфері.

Азізі попередив, що така позиція може не знизити, а навпаки – підвищити ризик нового зіткнення, особливо якщо Трамп вирішить, що йому вже нічого втрачати, і

піде на ризик, сподіваючись, що перемога за кордоном зможе компенсувати його невдачу на батьківщині.

Ще один варіант, на думку **Деймона Голріза**, викладача Гаазького університету прикладних наук, полягає в тому, що Тегеран може вирішити просто дочекатися закінчення терміну повноважень Трампа.

Голріз заявив в ефірі «Радіо Фарда» (Іранська редакція Радіо Свобода), що Іран може дійти висновку: краще утриматися від значних поступок на користь Трампа і дочекатися приходу нової адміністрації США, з якою, на його думку, можна буде укласти більш довгострокову угоду.

Він вказав на переговори за часів президентства **Барака Обами**, результатом яких стала ядерна угода 2015 року, а також на те, що він назвав серйозними дипломатичними зусиллями за часів колишнього президента **Джо Байдена**, як доказ того, що інша політична ситуація у Вашингтоні могла б відкрити для Тегерана кращі перспективи.

Голріз також очікує, що найближчий період залишатиметься мінливим, оскільки Трамп, ймовірно, намагатиметься продемонструвати силу після поразки на виборах і продовжуватиме покладатися на військовий та економічний тиск, щоб змусити Іран піти на поступки.

Однак Голріз стверджує, що військові удари не можуть вирішити суперечки щодо ядерної програми Ірану та Ормузької протоки. За його словами, для досягнення тривалого вирішення необхідні переговори, які мають бути «таємними, прямими, послідовними, довгостроковими та серйозними» – можливо, навіть більш масштабними, ніж переговори, що призвели до укладення ядерної угоди 2015 року.

Азізі зазначив, що керівництво Тегерана, схоже, усвідомлює цю небезпеку, вказавши на застереження Хаменеї як на явний доказ цього. Однак, за його словами, результат значною мірою залежить від Вашингтона.

«Ставки залишаються високими, – сказав він. – Багато чого залежить від того, як Трамп оцінює своє власне становище та становище Республіканської партії, а також від того, як він реагуватиме на внутрішній тиск, що штовхає його в той чи інший бік».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Трамп визнав, що війна з Іраном «значною мірою» стала причиною програшу республіканців на виборах

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Успіхи демократів на виборах до Конгресу США. Що зміниться для Трампа і чого очікувати Україні

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Військові США завдали удару по іранському острову Кешм в Ормузькій протоці

Світ | Політика | США | Вибір редакції: світ

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.